

Ny dubbel 130 kV kraftledning mellan planerad station Njutånger och planerad station Mekrossla i Hudiksvalls kommun i Gävleborgs län

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Ansökan om nätkoncession för linje

2023-10-23

Projektorganisation

Ellevio AB
Box 242 07
104 51 Stockholm

Telefonväxel: 08-606 00 00
Org.nr: 556037-7326

Projektledare:
Samordnare tillståndsfrågor:

MKB
Sweco Sverige AB
Gjörwellsgatan 22
www.sweco.se

Uppdragsledare:
MKB-handläggare:

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
2	Samrådets genomförande	4
3	Yttranden och bemötanden	5
3.1	Länsstyrelsen i xxx	5
3.2	Kommun X	Fel! Bokmärket är inte definierat.
3.3	Övriga myndigheter och statliga verk	10
3.4	Organisationer	11
3.5	Företag	14
3.6	Berörda fastighetsägare	14
3.7	Närboende och allmänhet	15

Kommenterad [NA1]: Uppdatera när färdig

2024-05-02

2024-103061-0001

1 Inledning

Syftet med föreliggande samrådsredogörelse är att sammanfatta samtliga yttranden från myndigheter, organisationer, företag, fastighetsägare och övriga berörda som inkommit under genomfört samråd. Ellevio bemöter de inkomna synpunkterna i denna samrådsredogörelse. Samrådsredogörelsen utgör underlag till Länsstyrelsens beslut om projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller ej.

2 Samrådets genomförande

Ellevio inledde samrådsförfarandet med en myndighetsdialog där Länsstyrelsen och kommunen presenterades tänkta förslag för att ha möjlighet att inkomma med tidiga synpunkter innan det officiella samrådet genomfördes.

Den tidiga myndighetsdialogen har genomförts med Länsstyrelsen i Gävleborg samt Hudiksvalls kommun genom möten med representanter under 2022, innan samrådsunderlaget togs fram. Dialogen har hållits i den tidiga utredningsfasen inför det formella samrådet, för att fånga upp kunskapsunderlag om eventuella intressen, pågående kommunala planer etc. samt tidiga synpunkter på studerade sträckningsalternativ. Vid myndighetsdialogen uppkom inga särskilda synpunkter eller invändningar utan endast en del frågor om projektet.

Samrådsbrev skickades brevlades till markägare och rättighetsinnehavare den 13 juni 2023. I samrådsbrevet ombads inbjudna markägare att informera eventuella arrendatorer eller andra nyttjanderättshavare knutna till fastigheterna om aktuellt samråd. I samrådsbrevet beskrevs att det fanns möjlighet att ladda ned eller beställa samrådsunderlaget. Myndigheter, organisationer och företag inbjöds till samråd via epost den 15 juni 2023. Samrådsunderlaget har funnits tillgängligt på webbsidan www.ellevio.se/samrad under samrådstiden. Sista svarsdag var 14 augusti 2023

Information om samrådet annonserades i Hudiksvalls tidning den 17 juni 2023.

Ellevio bedömer efter samrådet att de planerade åtgärderna inte bör medföra en betydande miljöpåverkan enligt Miljöbedömningsförordningen (2017:966).

Nedan återfinns en förteckning över särskilt berörda parter med vilka samråd hållits. De synpunkter som framkommit i samrådet, tillsammans med Ellevios avvägningar, ligger sedan till grund för val av förordat alternativ samt för den miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som ingår i ansökningshandlingarna för nätkoncession för linje.

Tabell 1. Samrådsparter i genomfört samråd

Myndigheter	Inkom med svar
Länsstyrelsen	2023-08-24
Hudiksvalls kommun	Inget svar
Försvarmakten	2023-06-15
Elsäkerhetsverket	2023-08-17

Samrådsredogörelse

Skogsstyrelsen (SKS)	2023-07-12
Sveriges geologiska undersökningar (SGU)	2023-06-21
Trafikverket	2023-07-03
Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM)	2023-09-15
Skanova	Inget svar
Region Gävleborg	Inget svar
Sveriges geologiska institut (SGI)	Inget svar
Svenska kraftnät (Svk)	2023-09-04
Luftfartsverket (LFV)	2023-06-21
Organisationer	
Lantbrukarnas riksförbund (LRF)	2023-08-14
STF Ljusdal	Inget svar
Friluftsförbundet Hudiksvall	Inget svar
Gävleborgs ornitologiska förening	Inget svar
Naturskyddsföreningen Hudiksvallsbygden	Inget svar
Voernese sameby	Inget svar
Företag	
Övriga	
Berörd fastighetsägare	FÄ1
Närboende	NÄ1, NÄ2

3 Yttranden och bemötanden

3.1 Länsstyrelsen i Gävleborgs län

Allmänt

Vid meddelande om nätkoncession för linje gäller bestämmelserna i 2 kap. ellagen (1997:857). En nätkoncession för linje får inte strida mot detaljplan eller områdesbestämmelser. Vid prövningen ska miljöbalkens allmänna hänsynsregler, bestämmelser om hushållning med mark

och vatten och bestämmelser om miljö kvalitetsnormer och miljö kvalitetsförvaltning enligt 2-5 kap. miljöbalken tillämpas.

Ellevios bemötande

Ellevio tar hänsyn till påtalad lagstiftning

Allmänt om miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

Kommande miljökonsekvensbeskrivning (MKB) ska innehålla vad som anges i 6 kap. 35-36 §§ miljöbalken i den utsträckning som behövs med hänsyn till åtgärdernas art och omfattning. MKB:n ska innehålla en beskrivning av nuvarande förhållanden, hur projektet kommer att genomföras och dess effekter på miljön och även fastslå åtgärder för att mildra eller eliminera de negativa konsekvenserna av projektet. MKB:n ska vara tydlig med konkreta åtgärdsförslag. Vidare ska miljökonsekvensbeskrivningen redovisa vilka underhålls- och skötselåtgärder som blir aktuella och hur dessa kan komma att påverka miljön i allmänhet och utpekade natur- och kulturvärden i synnerhet. De skadeförebyggande åtgärderna bör redovisas på ett tydligt sätt i form av konkreta åtgärder, inte bara som möjliga metoder.

Av MKB:n ska det framgå om ledningen står i överensstämmelse med kommuns översiktsplan, eventuella fördjupade eller tematiska översiktsplaner och berörda detaljplaner. Verksamheter och åtgärder som prövas enligt annan lag kan behöva anmälas för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken om samrådsförfarandet inte kan ske inom ramen för den andra lagens bestämmelser. Sökande bör bestämma redan i tidigt skede om man avser att uppfylla kraven i 12 kap. 6 § miljöbalken i koncessionsansökan och MKB eller om man avser anmäla det separat till Länsstyrelsen inför byggstart av ledningen.

Ellevios bemötande

Det som framförs ovan kommer att arbetas in i MKB:n. MKB:n beskriver framförallt åtgärder som gällande ledningsbyggnation, drift och underhåll. Om tillfartsväg/ar eller andra åtgärder krävs kan inte avgöras före detaljprojektering är utförd. Detta kommer om aktuellt i så fall hanteras som ett samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

Riksintressen

I samrådsunderlaget belyses berört påverkansområde till riksintresse för totalförsvarets väderradarstation.

Ellevios bemötande

Ellevio kommer i MKB:n förtydliga om riksintresset för totalförsvarets väderradarstation påverkas.

Boendemiljö

I samrådsunderlaget framförs att påverkan på boendemiljön kommer att bli begränsad och bedömningen är att planeringsmålet avseende magnetfält kommer kunna hållas. I kommande MKB bör informationen om beräknade nivåer vid berörda bostadshus dock förtydligas.

Ellevios bemötande

Samrådsredogörelse

Beräknade magnetfältsnivåer presenteras i samrådsredogörelsen. Detta kommer även redovisas i MKB:n.

Buller

Angående buller vid anläggningsarbetet bör det i kommande MKB kunna relateras till Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggplatser NFS 2004:15.

Ellevios bemötande

Buller är normalt inte någon väsentlig miljöeffekt vid ledningsbyggnation, men Ellevio kommer att relatera till Naturvårdsverkets allmänna råd om buller från byggarbetsplatser i kommande MKB.

Kulturmiljö

Inom eller i direkt anslutning till ledningssträckningen finns två registrerade fornlämningar. L2022:2894 utgörs av lägenhetsbebyggelse/torp och L2022:2904 av kolningsanläggning/kolbotten.

De skyddsåtgärder som anges i samrådshandlingen är tillräcklig hänsyn för de registrerade fornlämningarna, det vill säga fornlämningarna ska undvikas och om det inte är möjligt görs en ansökan till Länsstyrelsen om tillstånd till ingrepp i fornlämning, enligt 2 kap. kulturmiljölagen. Om tidigare ej känd lämning som kan misstänkas utgöra fornlämning påträffas under byggnationen stoppas arbetet på den aktuella platsen och kontakt tas med Länsstyrelsen.

Utöver de kända lämningarna bedömer Länsstyrelsen att den planerade kraftledningen sträcker sig genom områden där det generellt saknas eller bara finns begränsad kunskap om eventuella forn- och kulturlämningar. Då arbetet inom ledningsgatan även kommer att innebära markingrepp och avverkning med skogsmaskiner, och eftersom breddningen av ledningsgatan berör tidigare arkeologiskt oinventerade sträckningar, anser Länsstyrelsen att en arkeologisk utredning enligt 2 kap. 11 § kulturmiljölagen bör genomföras för att undvika att okända lämningar skadas. En arkeologisk utredning utförs enklast genom att sökanden gör en ansökan hos Länsstyrelsens förfrågan om fornlämning via följande länk: [Förfrågan om fornlämning \(lansstyrelsen.se\)](#).

Länsstyrelsen vill även påpeka vikten av att uppmärksamma och ta hänsyn till lämningar som ligger intill ledningsgatan. Om maskiner behöver köra i terrängen för att nå fram till arbetsplatsen kan lämningar utanför ledningsgatan komma att beröras och de bör då märkas ut.

Ellevios bemötande

Ellevio tackar för projektspecifika synpunkter, dvs. att de skyddsåtgärder som anges i samrådshandlingen är tillräcklig hänsyn för de registrerade lämningarna.

Ellevio kommer att genomföra en arkeologisk utredning enligt 2 kap 11 § kulturmiljölagen utifrån länsstyrelsens synpunkter ovan. Denna görs i god tid innan anläggningsarbeten påbörjas. Inför anläggningsarbeten kommer även hänsyn tas utanför ledningsgata om det skulle vara aktuellt att påverka ytor där.

Naturmiljö och naturvärden

Samrådsredogörelse

Länsstyrelsen poängter att kommande MKB bör innehålla en kartläggning av lokalt växt- och djurliv samt en beskrivning av hur den planerade kraftledningen kan påverka dessa.

Nedan redogörs för de naturvärden Länsstyrelsen har kännedom om:

- Naturvärde barrskog, ”Kösen”
- Naturvårdsprogram Nianån (klass 2)
- Värdestrukt skog (västra halvan av ledningen)

Det finns inga av Länsstyrelsen kända höga naturvärden inom eller i nära anslutning till den planerade ledningssträckningen.

Värt att notera är dock att det material som Länsstyrelsen har tillgång till, såsom inventeringar, databaser med mera, inte är heltäckande. Det är verksamhetsutövarens ansvar att skaffa sig den kunskap som behövs för att kunna förutsäga åtgärdens effekter på naturmiljön på platsen. Det kan därför vara lämpligt att dokumentera platsen före och efter åtgärden som en del i egenkontrollen.

Sökanden ska säkerhetsställa att inga fågelhäckningar störs under byggnationen. Därmed förordar Länsstyrelsen att byggnation görs utanför häckningstid alternativt att området inventeras och att det säkerställs så att inga fågelhäckningar finns på platsen under häckningstiden.

Ellevios bemötande

I samrådsunderlaget redovisas kartläggningen av lokalt växtliv. En naturvärdesinventering har utförts. Ellevio hade önskat projektspecifika synpunkter på om föreslagna skyddsåtgärderna är tillräcklig hänsyn.

I samrådsunderlaget står att avverkning ej kommer utföras under den generella häckningsperioden 1 april – 31 juli för att minimera påverkan på fågelfaunan. För att klara den elektrifiering vi står inför är det däremot inte möjligt att ha helt stopp i ledningsbyggnationer under fyra månader eller mer under året.

Slutlig kartläggning och bedömning av projektets påverkan på fågelfaunan kommer göras i samband med upprättande av kommande MKB när inventeringarna har sammanställts.

I samrådsunderlaget redovisas föreslagna skadeförebyggande åtgärder för de naturvärden (både nyckelbiotoper och naturvärden från naturvärdesinventeringen) som inte går att undvika.

Skyddade arter

I Nianån förekommer flodpärlmussla. Länsstyrelsen har ingen kännedom om andra skyddade arter i området. Det kan dock finnas observationer men som inte rapporterats in. Påverkan på eventuella fridlysta arter bör beskrivas detaljerat i kommande MKB. Det gäller samtliga arter som omfattas av artskyddsförordningen.

Ellevios bemötande

Någon påverkan på flodpärlmussla bedöms inte vara aktuell då inga åtgärder berör vattendrag.

Friluftsliv

Länsstyrelsen önskar att MKB:n bör beskriva påverkan på grön infrastruktur och friluftsliv.

Ellevios bemötande

Påverkan på friluftslivet beskrivs i samrådsunderlaget. Ellevio hade önskat projektspecifika synpunkter på om föreslagna skyddsåtgärder är tillräckliga eller inte.

Påverkan på grön infrastruktur kan beskrivas i MKB:n om länsstyrelsen önskar det.

Vattenmiljö

Innan arbete i vattendrag ska genomföras måste flodpärlmusslor inventeras på lokalen. Om musslor påträffas ska de flyttas uppströms arbetets plats. Det är då också nödvändigt att minimera grumlighet som kan uppstå vid grävningsarbetet. Påträffas flodpärlmusslor vid lokalen så ska Länsstyrelsen informeras.

Ellevios bemötande

Som beskrivs i samrådsunderlaget kommer inget arbete genomföras i vattendrag.

Miljö kvalitetsnormer

I den kommande processen ser Länsstyrelsen fram emot att ta del av hur de föreslagna skyddsåtgärderna säkerställs så att fastställda MKN i vatten och luft och berörda miljömål nås.

Ellevios bemötande

Påverkan på miljö kvalitetsnormer för korsande vattenförekomster beskrivs i samrådsunderlaget. Ellevio hade önskat projektspecifika synpunkter på om föreslagna skyddsåtgärder är tillräckliga eller inte.

Påverkan på luftkvalitet tas inte upp i kraftlednings-MKBer då utsläppen vid anläggning av en ledning samt framtida underhåll av ledningen kommer vara så små att de inte har någon påverkan i stort. Utsläppen är i storleksordningen av vanlig fordonstrafik och pågår under kort tid. Utsläppen antas därmed inte medföra att någon miljö kvalitetsnorm för luftkvalitet överskrids.

Ledningens påverkan på berörda miljömål kommer tas upp i MKB:n. Ledningen har en positiv påverkan på uppfyllelsen av uppställda klimatmål i och med att ledningen är en förutsättning för elektrifieringen i regionen.

Invasiva arter

Länsstyrelsen lyfter att invasiva främmande arter såsom jätteloka och jättebalsamin kan växa inom området för markarbetet. Sökanden kommer därför att ha ett stort ansvar för att minimera spridning av invasiva arter. En inventering av invasiva arter bör därför utföras innan exploatering. Jordmassor från områden med invasiva arter kan endast användas på plats. Måste sådana massor flyttas så ska de omhändertag på korrekt sätt. Ska invasiva växter röjas måste man se till att växtmaterialet bränns och inte komposteras.

Ellevios bemötande

Åtgärder kommer att vidtas så att invasiva arter inte sprids, detta beskrivs närmare i kommande MKB.

Övrigt

- Hänvisning till hänsynsåtgärder för flodpärlmussla i parentesen på sida 22, näst sista stycket, behöver införas.
- Vänstra bilden inom Figur 11, sida 25, ska föreställa Krokbacken. Denna bild är identisk med en bild föreställande Fuskjöbäcken i samrådshandling för nätkoncession Mekrossla-Betberg, diarienummer 4732-2023 (Figur 14, sida 30), vilket behöver justeras så att rätt bild finns i handlingarna.

Ellevios bemötande

Ellevio justerar bilder och text så det blir korrekt.

3.2 Hudiksvalls kommun

Kommunen har ännu inte inkommit med något yttrande.

3.3 Övriga myndigheter och statliga verk

3.3.1 Försvarsmakten

Försvarsmakten har inga synpunkter på sträckningen.

3.3.2 Elsäkerhetsverket

Elsäkerhetsverket har inga synpunkter på sträckningen.

3.3.3 Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen har inga synpunkter på projektet, men upplyser om vad som gäller om åtgärder berör biotopskydd bildat av Skogsstyrelsen. Om sträckningen berör naturvårdsavtal/nyckelbiotoper/höga naturvärden bör påverkan på miljövärden minimeras så mycket som möjligt.

Ellevios bemötande

I detta projekt kommer inget biotopskyddat område att beröras. För nyckelbiotoper som eventuellt berörs kommer påverkan att minimeras, vilket beskrivs i samrådsunderlaget.

3.3.4 SGU

SGU avstår från att yttra sig specifikt för dessa sträckningar utan lämnar endast generell information om SGU:s karttjänst, SGU:s checklista för infrastrukturprojekt etc.

Ellevios bemötande

Ellevio kommer att ta SGU:s generella information i beaktande i det fortsatta arbetet för det som är aktuellt i detta projekt.

3.3.5 Trafikverket

Väg

Samrådsredogörelse

Nyanläggningar av luftledning tillåts inte nära vägen av trafiksäkerhetsskäl utan avståndet till närmaste vägbanas ytterkant och närmaste stolpe ska vara åtminstone stolpens höjd. Det är viktigt att nedfallande ledningar inte utgör en risk för dem som färdas på vägen.

Trafikverket anser att antalet korsningar med vägen ska begränsas och att korsande ledningar ska placeras vinkelrät mot vägens längdriktning.

Enligt 44 § väglagen får det inte dras ledningar inom ett vägområde utan Trafikverkets tillstånd. Ansökan kan göras på www.trafikverket.se. Mer information finns i publikation 2017:227, Ledningsarbeten inom det statliga vägområdet som finns på Trafikverkets hemsida.

När det gäller upprättande av anläggningar intill väg såsom transformatorstationer rekommenderas det byggnadsfria avståndet som generellt är 12 meter. Trafikverket hävdar vägområdet och säkerhetsavståndet. Vägområdet är den mark som tas i anspråk för väganordningar och anges generellt som väg till krönet på bakslänten av diket samt ytterligare en kantremsa om 0,5 meter vid åkermark respektive 2 meter vid skog. Säkerhetsavståndet är det område utanför körbanan som ska vara fritt från fysiska hinder i form av fasta och oeftergivliga föremål. Säkerhetsavståndet bestäms av vägens utformning och tillåten hastighet, exempelvis ska säkerhetsavståndet vara 10 meter från väggkant då hastigheten är 100km/h och 9 meter från väggkant då hastigheten är 90km/h.

Kontakt skall även tas med berörda vägföreningar om enskilda vägar berör

Ellevios bemötande

Relevanta tillstånd kommer att sökas under detaljprojekteringen. Vid korsning av vägar och Trafikverkets övriga anläggningar strävas alltid efter vinkelräta korsningar. Dock finns undantag där så inte är möjligt. En vidare dialog kommer föras med Trafikverket om dess riktlinjer om säkerhetsavstånd mellan stolpar och väg, så yttrandet kan tolkas motsägelsefullt.

Luftfart

LFV ska kontaktas för lokaliseringsprövning för kraftledningsstolpar högre än 20 meter. Uppförande av byggnader eller andra föremål högre än 20 meter kan komma att påverka luftfarten varför en lokaliseringsbedömning ska göras av LFV.

Ellevios bemötande

LFV kommer att kontaktas vid uppförande av stolpar högre än 20 meter. LFV har också givits möjlighet att yttra sig i samrådet.

3.3.6 Svenska kraftnät (Svk)

Svenska kraftnät har även projekt i området och vi vill därför ha en fortsatt dialog.

Ellevios bemötande

Ellevio kommer att ha en löpande dialog med Svk gällande pågående projekt i området.

3.3.1 Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM)

SSM ser positivt på den redogörelse som presenteras angående gällande forskningsläget för elektromagnetiska fält och hälsorisker, samt att myndigheternas rekommendationer avses att

efterföljas. SSM ser också positivt på att magnetfältstäthetsberäkningar har genomförts samt att dessa diskuteras i förhållande till påverkan på närliggande bostäder.

SSM informerar även om magnetfältsexponering:

Det finns en vetenskapligt grundad misstanke om förhöjd risk för barnleukemi för barn som exponeras varaktigt för lågfrekventa magnetfält. Bakgrunden är att epidemiologiska studier observerat en genomsnittlig fördubblad incidens för barnleukemi för grupper som exponerats för 0,4 µT eller högre i medelvärde jämfört med de som exponerats för 0,1 µT eller lägre. Det observerade sambandet gäller för barn som har varit exponerade för magnetfält med frekvenserna 50 eller 60 Hz. Sambandet är dock för svagt för att med säkerhet påvisa ett orsakssamband. Det har inte heller gått att finna något robust stöd från djur- eller cellstudier för ett samband. WHO:s cancerforskningsgrupp IARC (International Agency for Research on Cancer) har därför klassat lågfrekventa magnetfält som möjligen cancerframkallande.

Ellevios bemötande

Ellevio noterar SSM:s yttrande och information. Avstånd från planerade ledningar till närmsta bostäder innebär att det inte finns något förhöjt magnetfältsvärde av betydelse.

3.4 Organisationer

3.4.1 Luftfartsverket (LFV)

LFV har inga synpunkter på aktuell sträckning. LFV förebehåller sig rätten att revidera yttrandet vid ny prövning om regelverk gällande störningar på CNS-utrustning förändras, eller om ny CNS-utrustning etableras i hindrets närhet.

3.4.2 LRF

LRF har valt att lämna in ett mycket långt yttrande med fördjupad argumentation och källhänvisningar till punkterna 1-4 nedan. Nedan sammanfattas deras yttrande.

1. Ledningen bör byggas i markförlagt utförande i befintlig ledningsgata då det är en fördel för boende, byggande, brukande av skogsmark och jordbruksmark och det minskar risken för bränder. Det är även säkrare mot sabotage och har högre driftsäkerhet. För övrigt kan gärna befintlig luftledning på sträckan samtidigt markförläggas i nu befintlig ledningsgata
2. Det är tekniskt möjligt att bygga ledningen i mark/vattenförlagt utförande. Vi anser att Ellevio med fördel kan använda förfinad och förbättrad markkabelteknik med prefabricerade kabelskarvar för enkelledare HVAC dvs växelspanning. Denna typ går att förprova innan installation - dvs den har lägst felintensitet och högst tolerans mot "dålig installation" vilket ger en hög driftsäkerhet: [KSM_145-300_kV_DS_ENACC_HVACC_DS_EN.pdf \(widen.net\)](#)

Vi vill påpeka att det vi föreslår i 1 och 2 ovan är något som föreslås efter personlig kommunikation med sakkunniga där det med angivna referenser framgår att det är en lösning som har stora fördelar för boende, byggande, brukande av skogsmark och jordbruksmark samt att det minskar risken för bränder. Det minskar också risken för sabotage på ledningen, och innebär även mindre hinder för Försvarmaktens verksamhet.

Samrådsredogörelse

Då alternativet med markförlagd kabel avvisas utan närmare undersökningar behöver Ellevios utredning kompletteras.

Vi vill här påpeka att 2 kap. 3 § miljöbalken anger att bästa möjliga teknik ska väljas som orsakar minsta möjliga skada och intrång på miljön och andra motstående intressen med avseende på jordbruks- och skogsbruksproduktion, störning för närboende, miljö och övrig samhällsekonomi.

3. Det är små skillnader i anläggningskostnader för en luftledning jämfört med en markförlagd ledning.

Med ovan redovisade synpunkter och med av stöd av Miljöbalken och riksdagsbesluten om nationella livsmedels- och skogsstrategier begär vi att Ellevio genomför och redovisar en projektering av ett mark/vattenförlagt alternativ enligt A) - D) nedan

- A) Vad är gräv- och förläggningskostnaden för markförlagd kabel i det nu aktuella projektet?
- B) Utgå ifrån att en markförlagd ledning utnyttjar befintliga luftledningsgator enligt vårt förslag ovan.
- C) Redovisa detaljerade kostnadsunderlag i form av faktiska offerter från leverantörer av kraftutrustningar och en utredd och specificerad merkostnad för förläggning av markkabel på den aktuella sträckan baserad på inkomna offerter.
- D) Redovisning av kostnaden för de externa effekterna (se nedan) av en markförlagd och en luftburen kraftledning.

Det är först när det finns svar på ovan angivna frågor som bästa möjliga teknikalternativ kan värderas utifrån ett sammanhållet informationsunderlag. Att basera kostnader på interna ”uppskattningar” och ej aktuella offerter är ingen seriös jämförelse.

4. Vi anser att Ellevio behöver ta bättre hänsyn till de intrångseffekter som uppstår av en luftledning för byggnation och försämringen av landskapets estetik, vilket sänker berörda fastigheters marknadsvärde utan att kompenseras.

En kraftledning innebär både ett visuellt och ett elektromagnetiskt intrång på fastigheter som ligger i närheten av kraftledningen. Det blir tex omöjligt att nyttja mark under och nära en kraftledning till byggnation. De sammanlagda effekterna av visuell störning och elektromagnetiska fält ger en betydande nedsättning av marknadsvärdet på fastigheter och bostäder som ligger nära intill en högspänningsledning. Expropriationslagens grundprincip vilar på att fastighetsägaren ska hållas skadeslös för minskningen av fastighetens marknadsvärde vid markintrång. Vi vill därför påminna om att denna grundprincip bör gälla i kommande förhandlingar med fastighetsägare

Ellevios bemötande

LRF är generellt motståndare till ledningar i luft. Vattenfall har nyligen hanterat och bemött ett stort motstånd till planerad luftledning som ska möjliggöra SSAB:s elektrifiering i Oxelösund. Mark- och miljödomstolen avslog överklagandena i ärendet 2023-10-12 (Mål nr M 7436-22). Domstolen bedömde att med hänsyn till rådande rättspraxis, vad som framkommit om de tekniska riskerna med markkabel och efter en rimlighetsavvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken

bedömer domstolen därför att det sökta luftledningsalternativet är förenligt med bestämmelsen om bästa möjliga teknik i 2 kap. 3 § miljöbalken.

Motiveringen till Ellevios teknikval kommer att fördjupas i MKB:n.

Intrångsersättningen följer Expropriationslagens grundprinciper.

3.5 Företag

3.6 Berörda fastighetsägare

3.6.1 Fastighetsägare FÅ1

Den nya kraftledningsgatan planeras att dras parallellt nordväst om dennes privata skogsbilväg, som ansluter till väg 667. Det innebär att på en sträcka av 500-600 meter blir det omöjligt att utnyttja vägen för virkesavlägg eftersom den befintliga kraftledningen går längs den sydvästra sidan av vägen.

Detta medför längre virkestransporter i terrängen till högre kostnad. För bästa lösning förordas ett möte på plats med berörda parter.

I samrådsunderlaget anges att Ellevio har för avsikt att använda det privata skogsbilsvägnätet under byggtiden, men ingen nämns om ersättning till markägaren. Fastighetsägaren anser att en ersättning för utnyttjandet av vägarna är rimlig med tanke på att vägarna har anlagts och bekostats av markägaren.

Ellevio har vid ett flertal tillfällen använt vägarna för underhåll och avverkning av kanträd utan att kontakta fastighetsägaren eller ersatt denne för utnyttjande av vägarna.

Markägaren förordar markförlagd kraftledning i befintlig ledningsgata.

Lantmäteriets regler för intrångsersättning anser markägaren vara något föråldrad, man tar inte vad markägaren kan se hänsyn till förlorat marknadsvärde av fastigheten inte heller förlusten av koldioxid upptag som bidrar till klimatmålen och eventuell ersättning för koldioxidkompensation.

FÅ1 upplyser om en fornlämning upptagen i fornsök i området för ledningsgatan.

Ellevios bemötande

Ellevio planerar att ta en kontakt med FÅ1 efter att ledningarna har detaljprojekterats, först då fastläs ledningarnas exakta läge samt utformning. Detta ligger tidsmässigt något/några år fram i tiden. Först då vet man mer om hur vägen påverkas. Ellevio håller med om att ett möte på plats är att föredra för att hitta bästa lösningen för båda parterna.

I markupplåtelseavtalen/ledningensrätt ingår att privata vägar tillåts nyttjas. När Ellevio använt vägarna lämnas de alltid i likvärdigt eller bättre skick. En syn av vägnas skick görs för att säkerställa detta.

Ellevio förhåller sig till Expropriationslagens grundprinciper vid intrångsersättning.

I MKB kommer motiveringen till Ellevios teknikval att fördjupas.

3.7 Närboende och allmänhet

3.7.1 NÄ1

Motsätter sig att stationen heter Njutånger när den ligger i Bäckmora som tillhör Enånger. Det blir lätt missuppfattningar (posten) när namnen inte stämmer överens med orterna.

Personen i fråga vill att namnet ändras till de orter det berör.

Ellevios bemötande

Stationen delas med Svk och är ett arbetsnamn som använts lång tid tillbaka. Benämningen på stationer blir ibland olyckligtvis missledande. Det är inget som kommer ändras nu.

3.7.2 NÄ2

NÄ2 har fått del av samrådet på grund av en rättighet på fastighet inom 100 meter från ledningsträckningen. NÄ2 tycker det är mycket att sätta sig in i och har velat prata med sina närmaste grannar om ledningsprojektet, som däremot inte fått del av utskicket. NÄ2 påtalar att planerade kraftledningar väcker många frågor, att informationen är bristfällig då denne anser att samtliga berörda inte har informerats. Det är av största vikt att sitta ner och diskutera och NÄ1 har önskemål om ett särskilt möte med berörda som bor eller äger mark i närheten. På mötet bör representanter från Ellevio och Sweco delta. Förslagsvis på Bäckmora skola genom Bäckmora Brandänge bygdegårdsförening.

Ellevios bemötande

Ellevio har genom Sweco återkopplat via epost att NÄ2 är berörd på så sätt att fastigheten [REDACTED] som ägs av MÅ2 har en rättighet på [REDACTED] som utgörs av en avloppsanläggning med servitut. Ledningen berör fastigheten [REDACTED] men är 400 meter från [REDACTED]. På detta avstånd anser Ellevio att fastighetsägare inte är särskilt berörda vilket är förklaringen till att NÄ1:s grannar på likvärdigt avstånd inte har informerats brevlades.

För att nå ut till fler än de som Ellevio anser vara särskilt berörda har också informationen annonserats i lokaltidningar och samrådet finns tillgängligt på Ellevios hemsida.

Efter ovan förtydligande har Ellevio erbjudit att svara på fler frågor via ett möte fysiskt på plats eller ett digitalt möte med direkt berörda, men har inte haft som avsikt att bjuda in till ett öppet möte för allmänhet. NÄ1 har ännu inte återkopplat om ett sådant möte skulle vara till nytta.